

Muzeul are menirea să îndeplinească datoria, de mare răspundere, de a gestiona, păstra și conserva în condiții optime bunurile culturale pe care le deține. Principalul scop al activității de conservare este prelungirea la maximum posibil a „vieții” bunurilor de patrimoniu. În cazul particular al muzeelor de artă, această activitate este reprezentată de totalitatea măsurilor ce se iau. Lucrările de artă plastică și decorativă din patrimoniu trebuie să beneficieze în orice împrejurare de condițiile de păstrare și tratamentele menite să le confere maximum de protecție și stabilitate într-o formă cât mai apropiată posibil de cea gândită și realizată de autor.

Pictura, ca formă de expresie plastică și de expresie cultural umană, și-a definit din timpuri vechi particularitățile, concretizându-se, totodată, ca meșteșug, într-o diversitate de manifestări legate de contextul cultural, social și geografic respectiv. Multitudinea tehnicilor picturale folosite în decursul timpului, tehnici intim legate de structura și natura suporturilor pe care artistul și-a desăvârșit opera, gradele diferite de autonomie a compozițiilor picturale în raport cu morfologia specifică altor zone artistice sau altor meșteșuguri cu care au intrat adesea în forme de dialog de mare complexitate artistică. Toate acestea reprezintă realități obiective cu consecințe directe în modalitatea de analiză și de alegere a soluțiilor de conservare ce se impun atunci când aceste lucrări, într-un fel sau altul, intră în patrimoniul muzeal. Este important de observat că starea de conservare a fiecărei lucrări trebuie analizată de la bun început cu mare atenție, în cadrul unui colectiv multidisciplinar, fiecare obiect de patrimoniu reprezentând, practic, un caz aparte, cu istoria lui proprie. Cultura de prove-niență, școala, autorul, dar și locurile (mediile microclimatiche) pe unde a trecut, rând pe rând, în decursul timpului, intervențiile mai mult sau mai puțin înțelepte pe care le-a suferit, eventualele accidente ale căror victime au fost, fac din fiecare lucrare de pictură un fel de „pacient” cu specificitatea sa.

Patrimoniul Secției de Artă Brăila, constituit prin donații, transferuri și achiziții, numără azi aproximativ 4 000 de piese. Cuprinde colecția de pictură și grafică românească modernă și contemporană, colecția de sculptură contemporană românească, colecția de artă decorativă universală, colecția de fotografii cu valoare artistică, colecția de obiecte memoriale și documente.

Colecția de artă plastică ilustrează evoluția artei românești: Carol Pop de Szathmary, Constantin Lecca, Teodor Aman, Nicolae Grigorescu, Gheorghe Petrașcu, Teodor Pallady, Nicolae Tonitza, Ștefan Dumitrescu, Francisc Șirato, Camil Ressu, Iosif Iser, Nicolae Dărăscu, Lucian Grigorescu, Alexandru Steriadi, Ștefan Popescu, Vasile Popescu, Petre Iorgulescu, Yor, Corneliu Mihăilescu, Alexandru Ciucurencu; și evidențiază evoluția artiștilor născuți la Brăila: Nică Petre (149 desene și 85 de sculpturi), Octav Anghelulă (69 de lucrări de pictură), Gheorghe Naum (77 de lucrări de pictură și grafică), Ion Teodorescu-Sion (56 de lucrări de pictură și grafică) și Max Herman-Maxy (121 de lucrări de pictură, grafică și piese de artă decorativă, proiectate și realizate între anii 1924-1934; covoare, mobilier, obiecte utilitare din metal, legături de carte). Muzeul Brăilei deține, prin donație, 358 desene, picturi și obiecte estetice create de Mimi Șaraga-Maxy până în anul 1982, anul în care a părăsit România.

Fondul național al secției de artă permite reconstituirea atelierelelor pictorilor: Octav Anghelulă, Gheorghe Naum, Vespasian Lungu, Sorin Manolescu.

Colecția de artă decorativă europeană și extrem-orientală din secolele XVIII-XIX cuprinde 157 de piese din cele 987 ale donației Paul Bălăcănescu (1910-1965), intrată în patrimoniul Muzeului Brăilei în februarie 1965, după moartea colecționarului. A fost constituită între 1950-1965, cu piese achiziționate exclusiv din Brăila și structurată în jurul ansamblurilor de mobilier de salon, în stil maur și în stil rococo.

Colecția de fotografii cu valorare artistică conține exemplare realizate de: Carol Pop de Szathmary, Iulius Maisner, Rigas Rigopoulos, Josif Kozmata, Alois Kolpi, Marco Klein, F. Licht, Natalia Bella.

O parte a colecțiilor de artă sunt prezentate în expoziții permanente: „Cultură și civilizație la Dunărea de jos”, deschisă la sediul Muzeului Brăilei, artă decorativă universală din donația Paul Bălcărescu; „Expoziția retrospectivă Nică Petre”, sculptură și desen, donate de artist, la „Centrul Cultural Nică Petre”, care a fost înființat la 6 decembrie 2001, pentru a adăposti donația sculptorului Nică Petre și funcționează în sediul fostei „Casă a Colecțiilor de Artă (1986-2001)”.

Clădirea destinată Secției de Artă este monument de arhitectură. A fost construită în 1912, după planurile arhitectului I. L. Predinger, în stil ecletic, având ca dominantă stilul Art Nouveau.

Începând de anul acesta, centrul istoric al orașului Brăila este cuprins într-un proiect de reabilitare a clădirilor, ce se va realiza cu finanțare externă. În acest proiect sunt cuprinse și cinci clădiri ale Muzeului Brăilei. Două clădiri din cele menționate aparțin Secției de Artă, una găzduind colecția artistului Nică Petre, spațiu expozițional și depozite, iar cea de-a doua clădire cuprinde, la un singur nivel, pe toată suprafața, depozitele Secției de Artă.

Acest proiect aflat în derulare, mai precis la faza de aprobare și licitație a lucrărilor, ne obligă să eliberăm spațiile respective. Pentru o perioadă de doi ani, cât vor ține lucrările, toate piesele vor fi transportate și depozitate într-o clădire renovată, după ce s-a așteptat timp de mai bine de șase luni pentru stabilirea microclimatului și alcalinității.

Mutarea obiectelor dintr-un imobil în altul necesită o activitate intensă de manipulare și mișcare a lor pentru operațiunile de ambalare și transport. Toate acestea nu pot fi făcute decât de oameni specializați sau cel puțin conștienți de ceea ce reprezintă și de modul în care este necesar a fi făcută această muncă. Ambalarea obiectelor se face în funcție de vulnerabilitatea și prioritatea pe care o au în spațiul depozitului. Se eliberează treptat rafturile existente pentru a fi demontate și remontate în spațiul nou. În final, piesele ambalate vor fi transportate și își vor recăpăta locul conform caietului topografic. Perioada de tranzit fiind pe doi ani, obiectele nu vor sta ambalate în tot acest timp. După perioada de

acomodare și stabilizare a microclimatului, o parte din piese vor fi scoase din ambalaj, pentru ca la finele termenului stabilit să fie reambalate pentru mutarea lor definitivă în spațiul de depozitare al Muzeului.

Analizând structura patrimoniului Secției de Artă, din punct de vedere tipologic, întâlnim: pictură de șevalet, grafică, gravură, sculptură, obiecte ornamentale, mobilier și altele.

Depozitarea este una din problemele fundamentale ale conservării preventive pentru că tipodimensionarea este imposibil de realizat fără cunoașterea amănunțită a metodologiei de realizare. Marea diversitate de forme și dimensiuni a obiectelor care constituie colecția obligă la găsirea unui criteriu logic de grupare a acestora. Gruparea pe tipuri morfologice este impusă nu numai de nevoia unei cât mai judicioase organizări, dar și pentru că este un factor care influențează în mod pozitiv starea de conservare a obiectelor respective.

Depozitele de artă vor fi amplasate la demisolul clădirii Muzeului Brăilei din Piața Traian, nr 3. Proiectul de reabilitare a clădirii prevede lucrări de izolare a pereților în așa fel încât să nu existe nici un punct de infiltrație sau igrasie. Spațiul nu va fi traversat de conducte de apă sau de conducte care evacuează ape uzuale, va dispune de un sifon în pardoseală, legat la rețeaua de canalizare iar nivelul pardoselii nu va fi sub nivelul rețelei de canalizare. Pardoselile depozitelor vor fi din materiale pe care nu se alunecă, care nu vor atrage praful și vor fi ușor de curățat. Pereții înconjurători vor fi din materiale incombustibile, iar ușile de acces vor fi metalice. Ușile vor avea o deschidere de peste 120 cm, pentru a nu exista dificultăți la introducerea obiectelor de mari dimensiuni, în depozit. Dimensiunile sălilor destinate depozitării au rezultat din calculele făcute prin tipodimensionare pentru fiecare colecție. Am hotărât ca pictura de șevalet să fie depozitată pe panouri mobile, în două săli, accesul în partea de sus a panourilor fiind posibil cu ajutorul unei platforme mobile. Tapiseria va fi depozitată separat, într-o sală, după modelul din figura 4, unde va mai exista o masă platformă de mari dimensiuni, necesară operațiunilor de conservare. Gravura și grafica de șevalet, odată așezate în cutii, în funcție de dimensiuni, vor fi depozitate în dulapuri cu rafturi mobile. Toate spațiile de depozitare vor fi prevăzute cu câte două dulapuri, ce au în interior instinator și termohigrograf, situate în colțuri opuse

pe diagonală. În fiecare sală destinată depozitării vor exista aparate de umidificare și deumidificare a aerului ambiental. Pentru înregistrare electronică a umidității și temperaturii propun achiziționarea aparatului „detaloger”. Valorile măsurate sunt înregistrate la intervale prestabilite de utilizator, iar durata de reținere a datelor este de minimum 10 ani. Temperatura și umiditatea mediului sunt măsurate și afișate la intervale fixe de 2 sec. în grade Celsius.

Spațiile destinate depozitării obiectelor de artă nu sunt prevăzute cu ferestre, motiv pentru care instalația de condiționare a aerului este indispensabilă. De asemenea, partea superioară a fiecărui spațiu va fi prevăzută cu filtre pentru aerisire.

Din motive de securitate și de PSI, accesul în perimetrul de depozitare va fi redus la cel mult două căi. Acestea vor fi prevăzute cu uși de trecere. Atât culoarele de acces, cât și deschiderile din zona ușilor vor fi corelate cu dimensiunile și volumul lucrărilor. Este de dorit ca ușile să fie ignifugate pentru a rezista cel puțin două ore, în cazul unui focar de

incendiu. În vecinătatea depozitelor, mai este o sală de carantină pentru piesele nou intrate în colecție. Transportul pieselor în subsol este prevăzută să se facă cu liftul, scara de acces fiind prea îngustă și cu unghiuri mici de deschidere, improprie transportului de obiecte. Spațiul destinat depozitelor va fi în același perimetru al muzeului cu spațiul de expunere al secției de artă. Această contrapunere a celor două zone funcționale se va face în așa fel încât depozitele să nu fie în preajma laboratoarelor sau a atelierelor de întreținere.

Costul tuturor utilităților va intra în programul proiectului de reabilitare al clădirilor.

În muzeologia modernă, progresele cercetărilor științifice, au facilitat găsirea unor soluții de depozitare și conservare cu un mare grad de valabilitate. Soluții ce stau la dispoziția conservatorului care cu imaginație și multă atenție poate astfel să pornească la structurarea depozitelor care să răspundă exigențelor impuse de organizarea modernă și eficientă a unui astfel de spațiu cu regim special.

CONSIDERATIONS REGARDING THE STRUCTURE OF A STOREHOUSE

The great diversity in feature, form and dimension of the objects calls for a criterion of grouping them, which could allow two fundamental conditions: a placing of the objects that could ensure as complete as possible a conservation state and a rational and total employment of the storing space.